

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: wtorek, 30, wrzesień 2025 11:50

Katarzyna Sekuła

Odslony: 2026

Na koniec 2024 r. w ewidencji prowadzonej przez Sąd Okręgowy w Warszawie figurowało 97 partii politycznych. Choć formalnie ugrupowań przybywa, faktyczną działalność prowadziło jedynie 70 z nich. To pokazuje, że polska scena polityczna wciąż jest liczebnie rozdrobniona, ale realną aktywność przejawia znacznie mniejsza część podmiotów.

Rosnąca liczba ugrupowań, ale dominacja nielicznych

W 2024 r. do rejestru wpisano 7 nowych partii, a 16 zostało z niego wykreślonych. W porównaniu z 2014 r. przybyły aż 24 nowe ugrupowania. Mimo tego, że oficjalnie zarejestrowanych partii jest blisko sto, tylko niewielka część ma realny wpływ na życie publiczne. W parlamencie lub rządzie reprezentowanych było 21 ugrupowań, kolejne 12 działało na poziomie samorządowym, a aż 37 nie miało żadnej obecności w strukturach władzy.

Warszawa pozostaje bezkonkurencyjnym centrum politycznym – aż 46 partii zarejestrowało siedzibę właśnie tam.

Struktury w terenie coraz skromniejsze

Ponad połowa partii (42) zadeklarowała posiadanie struktur terenowych. Najczęściej obejmowały one powiaty lub gminy, choć zdarzały się też ugrupowania o zasięgu ponadwojewódzkim. Średnia liczba jednostek terenowych spadła do 108 wobec 152 w 2022 r., a mediana do zaledwie 16. To wyraźny sygnał, że zasięg realnej działalności partii ogranicza się do wąskich środowisk, a ogólnopolskie ambicje ma tylko wąska grupa graczy.

Jak działają partie? Od zgromadzeń po interwencje społeczne

Najczęściej wskazywaną formą aktywności w 2024 r. było organizowanie zgromadzeń publicznych – zadeklarowało je 48 partii. Niewiele mniej (46) uczestniczyło w debatach, konferencjach czy programach telewizyjnych. Aż 43 ugrupowania podejmowały działania interwencyjne – od rozwiązywania problemów poszczególnych osób po pomoc grupom społecznym. Znacznie rzadziej partie zajmowały się działalnością wydawniczą (23) czy przygotowywaniem projektów ustaw (17). Tylko 5 prowadziło badania.

Partie chętnie współpracują z innymi organizacjami – aż 47 zadeklarowało takie relacje. Najczęściej partnerami były inne ugrupowania polityczne (40) oraz stowarzyszenia i fundacje (32). Niewielką rolę odgrywały związki wyznaniowe czy organizacje pracodawców (po 9).

Malejąca baza członkowska, dominacja mężczyzn

Na koniec 2024 r. w polskich partiach działało 209,2 tys. osób. To o 2,6% więcej niż w 2022 r., ale aż o 30% mniej niż dekadę wcześniej. Co ważne, ponad 90% członków skupionych było w ugrupowaniach parlamentarnych, mimo że stanowią one zaledwie 30% wszystkich zarejestrowanych partii. Prawie połowa partii liczyła mniej niż 100 członków. Z drugiej strony, cztery największe ugrupowania skupiały ponad 10 tys. działaczy każde. Większość członków stanowią mężczyźni (67,3%), choć ich udział stopniowo spada.

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: wtorek, 30, wrzesień 2025 11:50

Katarzyna Sekuła

Odsłony: 2026

Młodzieżówki w odwrocie

Na koniec 2024 r. młodzieżówki istniały w 14 partiach i zrzeszały 4,2 tys. osób – o blisko 3 tys. mniej niż dwa lata wcześniej. Co ciekawe, ponad 28% ich członków to osoby niepełnoletnie. Niemal całość tego zaplecza skupiona była przy ugrupowaniach z reprezentacją parlamentarną.

Spółeczna praca dla partii i nieliczne etaty

Partie nadal w dużej mierze opierają się na pracy społecznej. Łącznie 19,8 tys. osób działało nieodpłatnie, z czego 94% stanowili członkowie partii. To wzrost o 18% względem 2022 r., ale jednocześnie ogromny spadek w porównaniu z 2014 r., gdy wolontariuszy było ponad 130 tys.

Płatne zatrudnienie występuje rzadko. Tylko 14 partii w ogóle zatrudniało pracowników – w sumie 192 osoby na etatach i 229 na umowach cywilnoprawnych.

Finanse – prawie wszystko w rękach największych

Przychody partii politycznych w 2024 r. wyniosły 301,2 mln zł. To ogromny wzrost wobec 2022 r., głównie dzięki jednorazowej dotacji za zdobyte mandaty w wyborach parlamentarnych w 2023 r. Ponad połowa tej kwoty (167,9 mln zł) pochodziła z budżetu państwa w formie subwencji i dotacji.

W praktyce jednak niemal wszystkie środki (99,7%) trafiły do ugrupowań obecnych w Sejmie. Połowa partii osiągnęła przychody nieprzekraczające 13 tys. zł rocznie, a aż 12 ugrupowań zamknęło rok z wpływami niższymi niż 1 tys. zł. Tylko sześć największych partii uzyskało ponad milion złotych, a ich łączne przychody stanowiły blisko 99% wszystkich środków w systemie partyjnym.

Polska polityka – pluralizm formalny, koncentracja realna

Raport GUS potwierdza trend widoczny od lat: choć formalnie rejestr partii pęcznieje, faktyczna działalność i realny wpływ na życie publiczne skupiają się wokół wąskiego grona ugrupowań parlamentarnych. To one mają zdecydowaną większość członków, wolontariuszy i niemal cały budżet. Reszta partii pozostaje na marginesie, często ograniczając się do istnienia wyłącznie „na papierze”.

Źródło: GUS